

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Harminckét éves korszak... Budapesti IV. kerületi közgyűlés... Egy évfolyam 6 krajczár.

Hirdetések és nyilvántartások... Budapesti IV. kerületi közgyűlés... Hirdetések felvételének költsége...

Szerénytelen szerénység.

Igen is szerénytelen az a szerénység, mely az egyesült ellenzék óhaját... Szerénytelen az a szerénység, mely az egyesült ellenzék óhaját...

felbe egy pár légy beleesett: ezt az egyesült ellenzék ki akarja dobni... felbe egy pár légy beleesett: ezt az egyesült ellenzék ki akarja dobni...

zékében sem. Az egyesült ellenzék komoly ellenállást fejt ki Tisza Kálmánnal szemben... zékében sem. Az egyesült ellenzék komoly ellenállást fejt ki Tisza Kálmánnal szemben...

ponyi bizottságának kérvénye tárgyalassék. Mindkettőre néve megbízott Baross Gábor jegyző, ho y azokból egy tanácskozási tárgyszorostól állítson össze, mely egy emlékirat mint kérvény fölé pontoztatni rendszeresen mardba foglalja... ponyi bizottságának kérvénye tárgyalassék. Mindkettőre néve megbízott Baross Gábor jegyző, ho y azokból egy tanácskozási tárgyszorostól állítson össze...

státájunk egy mozgalmat, mely nagyfotosságuvá nöheti ki magát, ha ugyan egyáltalában kinöhetni magát... státájunk egy mozgalmat, mely nagyfotosságuvá nöheti ki magát, ha ugyan egyáltalában kinöhetni magát...

Budapest, november 21.

Szörény megye küldöttsége, mint a Tisza Kálmán miniszterelnök által hozzá intézett feleletből kitánik, eredménytelen fog hazatérni... Szörény megye küldöttsége, mint a Tisza Kálmán miniszterelnök által hozzá intézett feleletből kitánik, eredménytelen fog hazatérni...

Per ez el László hozzájárul a §-hoz. Péchy miniszter hosszabban védelmezti az utóm elvén s külföldi utal, hol mindentől be van hozva az utóm... Per ez el László hozzájárul a §-hoz. Péchy miniszter hosszabban védelmezti az utóm elvén s külföldi utal, hol mindentől be van hozva az utóm...

Ugron Akos ellene szól a szakasznak, László János bár nem óhajja az utómot, de egyes megyei hidaknál megengedhetőnek tartja a vám-szedést... Ugron Akos ellene szól a szakasznak, László János bár nem óhajja az utómot, de egyes megyei hidaknál megengedhetőnek tartja a vám-szedést...

Páris, nov. 18-án. Saját levelezésünkből. Még néhány nap és a parlamentaris élet megkezdődött. Soha ilyen vajadás nem előzte meg eseményt... Páris, nov. 18-án. Saját levelezésünkből. Még néhány nap és a parlamentaris élet megkezdődött. Soha ilyen vajadás nem előzte meg eseményt...

AZ „EGYETÉRTÉS“ TÁRCZÁJA.

Királyok násza.

Haragok búgnak s mint a bérelt ódak Királyok nászát kongva hirdetik. Vén, durva föld! hogy lábukat ne érintsd Szennyes görögnyelű szöveggyel fedik. Hintet virágok, fölött istenekként Vonul a pár, dús sűrű során; Levett kalappal alá a nép s felejtí Ón-rongyait a mások bitorán... Haragok búgnak s mint a bérelt ódak Királyok nászát kongva hirdetik. Vén, durva föld! hogy lábukat ne érintsd Szennyes görögnyelű szöveggyel fedik. Hintet virágok, fölött istenekként Vonul a pár, dús sűrű során; Levett kalappal alá a nép s felejtí Ón-rongyait a mások bitorán...

A szép himlőhelyes.

BOUVIER ELEK REGÉNYE. ELSŐ RESZ. A kedves, a nő és a férj. Bollet Elise kisasszony jövője elhatározottatik. (Folytatás.) Akkor megyek... hallgasson meg Elise kisasszony, én biztosítom ont, ha egyedül marad itt, rossz következménye lesz; jobb volna, ha felmenne... Most ott fenn félének, itt nyugodt vagyok... Akkor jó estét és jó éjt. Az életes nő sietett kimenni, hogy szobájába jusson... Minden érelve dacára egy pillanatig habozott, azután elszántan bement. Minden rendben volt; betette a félg nyitott ablakot, visszament az ágyhoz, le kezdte bontani, és a nélkül, hogy tudná mit tesz, fenhangan kezdett beszélni... Én itthon vagyok; érzem, hogy nyugodtan, csendesen lehetek, és álmatlan nem zavarja semmi. Ha ágyban fekszem, majd elképelem, hogy karjaiban vagyok, és szent pártfogása megóv minden veszélytől... mitől félnék e szobában, és azon ágyban, hol ő pihen?... féltém akkor, midőn még itt volt? En nem vagyok többé kis leány, félek a veszélytől, de nem rettegek az ismeretlenről... Lassan levették; a nap borzassó eseményei kiirasztották; a nyári éj tikkasztó volt, és azonkívül e szobában minden szag elhárítására illetos tüvegéseket állítottak fel. Midőn lefeküdt és betakarozódott, a hőség dacára még is egy kissé didergett, de erős akaratú győzött gyengéssége felett, erőt vett magán, kinyitódott, karjai a takarón pihentek, fejét a párnára hajtá és így szólt: — Ó így fektüdt... Elise bágyadt, lankadt, kimerült volt, és még sem tudott aludni, érezte, hogy lélekzete elszurul; azt hitte, hogy ez azért van, mert a szoba legébe illat vegyül; felkelt; és félig kinyitotta az ablakot; könnyű szellő, és a lehaszánt illata kellemesen hatott idegeire, egyidejleg egy madár vidám öneke elbűvölt; újra lefeküdt; és egyszer egy sarokba húzódt, behunyta szemét, és megkísérelt aludni... midőn nem égett több mint egy gyertya, a helyett, hogy idővel látrabb lenne, ellenkezőleg mindig fényekbe lótt, remegve azt hitte, hogy nagyon is korán fektüdt le és hogy az éj feletje hosszú lesz. Hasztalan iparkodott aludni. Az álom kerítte őt, a jövőre akart gondolni és szüntelenül szemel előlt lebegett Aristide holtteste, azon éj órátl kezdve, midőn azt növérelve felöltöztette, a pillanatig, midőn a temetőbe kísérté. Néha úgy rémlett előtte, mintha két árny a falakra körvonalokat rajzolna, vagy, hogy az ágy mint egy tükör visszatükrözi saját ideomát. Minden tagját láz remegtette. Ekkor szeretett volna táskelni és az ablakhoz menni, de az ágyban nem mert többé mozdulni. Szemeit nem merte többé felnyitni, sokért nem adta volna, ha el tud aludni. Belátta, hogy féltelme eszelen, nevétségbe, de még sem tudta leküzdödni. Midőn módot keresett az elalváásra, egy körülmény jutott eszébe: megemlékezett, hogy az orvos, ki megvizsgálta Aristide holt testét és megállapította a halálcaeset, tudakozódott, hogy a halottnak — ki szivbajban múlt ki — nem voltak-e rendes gyógyászati. A kapusné orvos kíséretében volt, ő végreze a fiatal embernél a házi teendőket, és így feleltél fel...

A szép himlőhelyes.

mentükben őket rózsák üdvözölték, S tömjén gyantán illatjuk égre kelt, A merre jártak, ragyogott a mennybolt S minden paszirta nászdalt énekel!... Mentükben őket rózsák üdvözölték, S tömjén gyantán illatjuk égre kelt, A merre jártak, ragyogott a mennybolt S minden paszirta nászdalt énekel!... Falusi pap mondott fejükre áldást, Esküdtek bátran, szívük vágyival, És visszatérve, átkarolva bolygók, Mint két tündér, ki nem bánt földi baj. Szalmán aludtak és egymásra forrott Hő ajkukon el-el csatiant a csók... Szegény királyok...! sohasem lehettek Oly boldogok ti, mint e koldusok...! Ábrányi E. m. l.

A szép himlőhelyes.

hozza, hogy minden tizenegynapban egy orvos-ságot csináltatott a gyógytárban, a rendezeték és a gyógyeszek egy kis szekrény fiókjában találtak, mely éjjeli szekrényül használtatott. Az orvos elolvasta a rendezeték, ngyazonon fiókban egy doboz pillula is volt, az orvos megtekinté és a kapusnő régtől így szólt: — Ah! ezek alátó pillulák. Ha a szegény fiatal ember nagyon is sokat szenvedett, bevett belőlük, és akkor úgy aludt mint a megholt, uram. — De talán nagyon is sokat vett be? — Oh! nem, uram, nagyon monda: „Nagyon is erősek.“ Csak akkor vett be, ha általában nem tudott aludni. — É! pillulának az álom kívül még más hatásuk is van. — Akkor kidobom, szót a kapusné. Akkor Elise nem is ügyelt a beszélgetésre, de most észbe jutott. Ezen pillulát a legnagyobb fájdalom közbe is ealtaták Aristidét, ha bevenne egyet, talán alhatnék. De hát ha veszélyesek? Azonban annyira félt az éjtől, hogy minden áron aludni akart. Nagyon megbánta, hogy felnyitotta az ablakot, időnként szél emelkedett, és sajátságos suhogással lebegtette a régi damaszt függönyöket; a szobában mély csend uralkodott, és a fiatal leány a legkisebb zajra, mely kívülről jött, megrázkódott. Teljes lehetetlenség volt így aggodalmak közt — melyek még mindig fokozódáltak — eltölteni az éjt; féltelmében az volt a sajátságos, hogy önmagának sem tudott indító okáról számolni adni... utóbb még megörülte, és a szép himlőhelyes már eléggé tufeszitette idegeit; ez órában nem mert az ágyban megmozdulni, nem merte felnyitni szemét, és még sem alhatott, mert képelete a legborzassóbb víziókkal özönlötte el a szobát. Aludni akart... egy pillulát álmodt hoz; mit bánta ő, ha az álom hosszas-e vagy sem, ő csak a borzassó képektől akart menekülni. De vajjon a kapusné megtette-e azt, a mit mondt, és a takarításnál kidobta-e a pillulát? Ha úgy lenne, Elise el van veszte; az kétségtelen, hogy így nem töltheti el az éjt; képelete minden pillanatban újabb agytrékokat teremtett és a mi eddig kötelességnek tűnt fel előtte, most szentség-

A szép himlőhelyes.

státájunk egy mozgalmat, mely nagyfotosságuvá nöheti ki magát, ha ugyan egyáltalában kinöhetni magát... státájunk egy mozgalmat, mely nagyfotosságuvá nöheti ki magát, ha ugyan egyáltalában kinöhetni magát...

A szép himlőhelyes.

Látam menyeközött én is...! At a réten Rozsant tempelköt vezetett az út...! A vig menyasszony mezei virágból Font dús hajára tde koszorút...! Bogoyos volt nászruhája... semmi ékszer Nem csillogott a foltos kontóson, Csak nagy szemén, mint harmat nehezesen, Begett alá egy fényes, tiszta köny.

A szép himlőhelyes.

Nem ment utánuk ezira násziskerét! Fejtük felett galamb-pár röpdösött; Szőnyeg helyett taposák a mezőnek Fris szőnyegét, mit isten keze szőtt...

A szép himlőhelyes.

Látam menyeközött én is...! At a réten Rozsant tempelköt vezetett az út...! A vig menyasszony mezei virágból Font dús hajára tde koszorút...! Bogoyos volt nászruhája... semmi ékszer Nem csillogott a foltos kontóson, Csak nagy szemén, mint harmat nehezesen, Begett alá egy fényes, tiszta köny.

A szép himlőhelyes.

Nem ment utánuk ezira násziskerét! Fejtük felett galamb-pár röpdösött; Szőnyeg helyett taposák a mezőnek Fris szőnyegét, mit isten keze szőtt...

A szép himlőhelyes.

Látam menyeközött én is...! At a réten Rozsant tempelköt vezetett az út...! A vig menyasszony mezei virágból Font dús hajára tde koszorút...! Bogoyos volt nászruhája... semmi ékszer Nem csillogott a foltos kontóson, Csak nagy szemén, mint harmat nehezesen, Begett alá egy fényes, tiszta köny.

ORSZÁGGYÜLÉS.

I. A képviselőház ma ismét egy fontos, nemzeti létérdekeinket mélyen érintő törvényjavaslathoz tárgyalásba fogott. Ez a véderől szóló törvényjavaslat, mely a közös hadsereg intézményét 800,000 foyi magas hadi létszámmal további 10 évre kívánja fenntartani.

Az első, ki a javaslatot megvitatta Pulszky Ágost volt, az egyesült ellenzék részéről. Az egyesült ellenzék barátja a közös hadsereg intézményének, (noha a dualisztikus rendszer természetével szem ellenkeznek, ha a véderől szervezeten is elte lenne léptetve a dualizmus), nincs kifogásuk a magas hadi létszám ellen, hanem 10 évre nem akarják azt megszüntetni, csak 5-re.

A függetlenségi párt határozati javaslatát, mely a magyar hadseregnek a közös hadseregtől való elkülönítését követeli, Ugron Gábor nyújtotta be. E határozati javaslatot Ugron szépen, ügyesen indokolta. Előadásának formai szépsége, érveinek gazdagsága, az önálló nemzeti hadsereg mellett lelkes felszólalása Ugron beszédét a mai vita legkiemelkedőbb pontjává tették. A függetlenségi párt e terhes feladatát a mai vita legkiemelkedőbb pontjává tették. A függetlenségi párt e terhes feladatát a mai vita legkiemelkedőbb pontjává tették.

Ugron után a függetlenségi pártnak még két szónoka: Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

A kormánypártól, az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Egy nagy igazságot is mondott ma Tisza, azt, hogy a magyar ember az osztrák hadseregben nem marad meg. Ez igaz, de csodáljuk, hogy Tisza ennek okát keresi. Magyar embernek nem kell kudarcai, mert a magyar ember az osztrák hadseregben nem marad meg.

II. A képviselőház ülése november 21-én.

Elnök: Szalay József, jegyző: Antal Gyula.

A kormány a részéről jelen vannak: Tisza Kálmán, Szapary Gyula gr., Péchy Tamás, Kemény Gábor b., Trefovics Agoston, Pauler Tivadar, Szende Béla, Bedekovits Kálmán.

A mult ülés jegyzőkönyve észrevétel nélkül hitelesített.

Elnök bemutatja Somogy megye közönsége feliratát a földművelésügyi és szőlőművelésügyi miniszternek a földművelésügyi és szőlőművelésügyi miniszternek a földművelésügyi és szőlőművelésügyi miniszternek.

A képviselőház a mai ülésén a közös hadsereg létszámáról szóló törvényjavaslatot tárgyalja. A képviselőház a mai ülésén a közös hadsereg létszámáról szóló törvényjavaslatot tárgyalja.

Morray Pál elhalálozása folytán az elnökség felhatalmazta, hogy Bereg megye felvidéki választókerületében tartandó képviselőválasztás iránt a kello lépéseket megtehesse.

Kazy János előadó bemutatja a gazdasági bizottság jelentését a képviselőház folyó havi költségvetéséről, és a képviselőház napirendjére tűzti ki.

Szapary Gyula gr. pénzügyminiszter be-nyújtja az 1880. évi költségvetésről szóló törvényjavaslatot. Indokolja ezen törvényjavaslat benyújtását azzal, hogy a közös ügyek tárgyalására kiküldendő bizottság még ez év folytatásán 1891. június 10-ig emelendő építmennyel szemben az állam költségvetéséről szóló törvényt, még ez évben megállapítsa.

A törvényjavaslat kinyomatát a tárgyalás végett a pénzügyi bizottsághoz utasították.

Tisza Kálmán miniszterelnök a volt magyar leletit vasúttársulat részvényeinek utólagos beváltásáról, és a budapesti-sugár-úton és annak kiigazításáról 1891. június 10-ig emelendő építmennyel szemben az állam költségvetéséről szóló törvényt, még ez évben megállapítsa.

A két tiszviki kihirdetést, hasonló kihirdetést végzett átküldésére a főrendiháznak.

Következik a napirend: a hadsereg és hadi tengerészeti hadilétéről, illetőleg a monarchia két államára nézve meghatározott ujjonczu-

lök mennyiségének az 1880-dik év végéig való megállapításáról szóló törvényjavaslat általános tárgyalása.

Márkus István előadó egyszerűen utal a törvényjavaslathoz mellékelt bizottsági véleményre, az ebben kifejtett okok erejénél fogva ajánlja a javaslatot elfogadásra.

Pulszky Ágost rámutat azon áldozatokra, melyeket ma a közös hadseregnek a közös hadseregtől való elkülönítését követeli, Ugron Gábor nyújtotta be. E határozati javaslatot Ugron szépen, ügyesen indokolta.

A függetlenségi párt határozati javaslatát, mely a magyar hadseregnek a közös hadseregtől való elkülönítését követeli, Ugron Gábor nyújtotta be. E határozati javaslatot Ugron szépen, ügyesen indokolta.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

Az előadótól eltekintve, nem beszéltek. Szalay Imre és az általános lefényverést hangoztató Székely Nándor szövegeket a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen.

aktív szolgálattal időt kell három évről kettőre le- szállítani, később pedig, ha a törvényhozás meg- teendte a szükséges előfeltételekről az intézkedé- seket, egy évre. Hiszen Poroszországban az aktív szolgálattal 1866-ig csak két év volt, sőt 1866. után is, midőn a német államok szövetségre léptek Poroszországgal, Wütemberg megtartotta a két évet, Baden pedig 1870. elején határozta el, hogy az aktív szolgálattal két év legyen.

Maga a hadügyi kormányzat is előterjeszté- seket tett a delegációban, melyek szerint ez uton tetemes megtakarítások lehet eszközölni. De éppen magának a honvédelmi miniszternek kell meg- zórolni az aktív szolgálattal, mert a honvédelmi miniszter hat- nyozhat két alatt képes katonákat előállítani és nem hiszi, hogy csupán egyedül a honvédelmi miniszternek volna azon esodetevő hatalom meg- adva, hogy egészen nyers ujjonczából, kiképzett katonákat tudjon előállítani. Csak az intézményt kell megváltoztatni és a közös hadseregben ugyanazon intézmény, ugyanazon eredményt fogja létrehozni.

Ha behozzuk előfeltételeit, akkor leszállíthatjuk egy évre is a szolgálattal. Minden községben, a mint van ott sok hasonlatlan községi tisztviselő, lehetne egy hasznos is felállítani: a község-ekben katonai oktatást alkalmazzunk egy-egy kizsoltgált katoná személyében; ki az ifu- ságot otthon a faluban begyakorolva azon katonai ismeretekben, melyek inkább technikaiak és pedig gyakorlati oktatást, még mielőtt eléri a 20 éves kort, vasárnapioktatás a községben szakosított begyakorolhatók őket. A népiszkolások pedig azt a mit a községnek szükséges tudni, száz kér- déseben és száz feleletben lehetne tanítani. Akkor a besorozott ujjoncz nem egészen nyers és tudat- lan állapotban állna be katonának, hanem némi kiképzést nyernén, egy évi idősök bősége- nek elég lenne arra, hogy szolgálattal kötelezettsé- gének megfeleljen. De maga a gyakorlat megmutatja azt, hogy nem feltétlenül szükséges az a három, vagy két évi szolgálattal, hogy harcképes leg- yen a katoná. Hiszen az 1870. hadjáratok Por- rozországgal augusztusban a csadába vezette azon ujjonczokat, kik az év január havában léptek a hadsereg kötelékébe. (Felkiáltások a szülő- balon: 1848!) Franciaország háború idején Németországban be- hivatott három havi gyakorlat után a harctérre kü- lődtek. Mit bizonyít a történelem? Maga Dániának azon hadserege, mely két nagy hadalommal Ausz- triával és Poroszországgal szemben elő dicsőn véte hazáját, Dánia hadserege rövid szolgálattal időt le- jessített katonákból állott, kik nem három évig, hanem nagyon rövid ideig voltak szolgálattal. Azon hadsereg, mely Faidherbe és Chanzy alatt küzdött, sokkal több munkát adott a német had- seregnél, de azért csak rövid ideig lettek ki- képezve, mint azon császári ezredek, melyek hét esteidőig állottak a zászló alatt és százezrek lettek le a fegyvert. Toulban 5 ezer nemzetes vé- delmezte a várat az utolsó töltségig, míg Metzben 120 ezer császári katoná megadta magát, midőn még tudta volna tovább is magát élelmezni. Tehát a szolgálattal idő hosszúsága nem bizonyít sem- mit, hanem maga a gyakorlat igazolja, hogy rövi- debb szolgálattal idő mellett is lehet harcképes hadsereget előállítani.

Az 1868. XL. t. cz. a hadseregnek négy tényleg- ző állapottá megválasztotta, melyek közül mindkettő csak három évre, a második pedig, másika a honvédség 3- madik a népfelkeltés. Ha mi most elfogadjuk a 800,000 foyi hadilétzámot, akkor elfogadjuk azon elvet, hogy a mi hadiszerzetünk az állandó hadsereg száma fog dolgozni és oktatói és többi ré- sze a hadseregnek, t. i. a honvédség és a népfel- kelés csak mellékes: sőt a hadiszerzet akkor ezen elvet, a nélfelkeltés, hogy figyelemmel kiterjesztette volna azon jelesre, amely megfogalmaztatja a véderő- zottság jelentésében, a hol, t. i. az mondatik, hogy a honvédségnek anyakönyvi létszáma áll 251,618 emberből, de a honvédség hadilétzámá- csak 152,547 emberből, vagyis ebben az van ki- mondva, hogy mi a honvédség keretében 100,000 ujjonczot képzetünk ki, a kiket nem vagyunk képesek megosztani; költöztünk rájuk, a nélfelkeltés, hogy a harctérben hasznok tudók venni. Az a kérdés volna előbb eldöntendő, vajon ne inkább ezen már kitantott honvédszerzeteket tegyük- e megosztatósokká, harcképesekké, a csadába vezet- hetők csak költséggel, s nyertjük az által hadsereg részére 100,000 embert, a helyett, hogy 100,000 ujjonczot képzetünk ki a közös had- sereg keretében 3 éven keresztül drága pénzben.

De a hadszerzetet harmadik tényezője, a népfelkeltés nincsen is szervezte.

Az alapvető, a melyen a hadszerzetet nyug- szik, az általános védőelvezettség. Ezen principi- umot nem kellene csonkán kifejezetlenül hagyni, hanem ki kellene fejleszteni, hogy ne csak azok, a ki a sorozó bizottságok által alkalmaznak ta- látatnak, lépjenek a hadsereg kötelékébe, hanem azok is, a kik kevesebb testi épiséggel bírnak, azok is alkalmaztassanak a hadi céloknak megfelel- ően szolgálattal, a melyek most harcképes, erő- teljes emberek alkalmaztatnak. Nem megállani a stabilitásban, hanem tovább fejleszteni a prin- cipi-umot, ez a törvényhozás hivatása. A keretren- dzer is tovább fejlesztendő lenne, hogy az állandó hadseregtől néphadsereg, nemzeti hadsereg vál- hassék.

Ha a nemzeti szellemnek megfelelő szerve- zet nyerne a magyar hadsereg, magyar nemzeti vezényszó mellett, rövid idő alatt kiképezhető len- nének az ujjonczok, s így a hosszabb szolgálattal időnek szüksége megint elcsik.

De ha — így folytatja — egy hadsereget nem- csak a létszám nagysága, hanem a fegyverének ha- talma, ha a nem annak szelleme is képez. (Hall- juk!) a szövegeben.

Ha én az osztrák hadsereget tekintem, ak- kor azt tapasztalom, hogy azokból a tényezőkből, a melyek egy hadseregnek szellemet adnak, semmi sem meg emnél, mert egy hadseregnek szellemet adhat egy diadalm hadsereg, a minővel mi nem rendelkeztünk; szellemet adhat a nemzeti ér- zület, a mely bennük él, egy haza, a melytől küz- deni kell, de a magyarnak, lengyelnek, csehnek vagy a németnek lehet-e hazája az az osztrák bi- rodalom, melynek nevében a közös hadsereg fen- tartatik? Ha én az osztrák hadsereget, a melyet egy szemlélemben is erős hadsere- günk, adják vissza a hadseregnek a nemzeti ér- zületet és a nemzetnek adják vissza a hadsereget, s akkor újabb felleg gyúlni azon lelkesedés, a mely a nemzet lobogóit dicső- ségről dicsősegre vezette, be fog újabb következni Ausztria és Magyarországra nézve is azon idő- szak, hogy diadalm hadjáratokat viseljen. Mert gondoljunk csak vissza a történelemre, hogy Mária Terézia óta, a midőn a magyar hadsereg magyar vezényszó mellett saját zászló alatt küzdött, babérok nem igen díszítették az osztrák-magyar monarchia hadseregének zászlóit; de gondoljunk önk vissza arra is, hogy a deficit, a banqueroute ha nem is Magyarországon — csaknem azon idő- ből datálódik, midőn a nemzeti hadsereget meg- szüntették, a vereségek láncolatát pedig már Józ- sef császár nyitotta meg, midőn a törökök zen- dezetlen seregétől vereséget szenvedett. Azon zen- dezetlen seregétől vereséget szenvedett. Azon zen- dezetlen seregétől vereséget szenvedett. Azon zen- dezetlen seregétől vereséget szenvedett.

De a hadszerzetet harmadik tényezője, a népfelkeltés nincsen is szervezte.

Az alapvető, a melyen a hadszerzetet nyug- szik, az általános védőelvezettség. Ezen principi- umot nem kellene csonkán kifejezetlenül hagyni, hanem ki kellene fejleszteni, hogy ne csak azok, a ki a sorozó bizottságok által alkalmaznak ta- látatnak, lépjenek a hadsereg kötelékébe, hanem azok is, a kik kevesebb testi épiséggel bírnak, azok is alkalmaztassanak a hadi céloknak megfelel- ően szolgálattal, a melyek most harcképes, erő- teljes emberek alkalmaztatnak. Nem megállani a stabilitásban, hanem tovább fejleszteni a prin- cipi-umot, ez a törvényhozás hivatása. A keretren- dzer is tovább fejlesztendő lenne, hogy az állandó hadseregtől néphadsereg, nemzeti hadsereg vál- hassék.

Ha a nemzeti szellemnek megfelelő szerve- zet nyerne a magyar hadsereg, magyar nemzeti vezényszó mellett, rövid idő alatt kiképezhető len- nének az ujjonczok, s így a hosszabb szolgálattal időnek szüksége megint elcsik.

De ha — így folytatja — egy hadsereget nem- csak a létszám nagysága, hanem a fegyverének ha- talma, ha a nem annak szelleme is képez. (Hall- juk!) a szövegeben.

Ha én az osztrák hadsereget tekintem, ak- kor azt tapasztalom, hogy azokból a tényezőkből, a melyek egy hadseregnek szellemet adnak, semmi sem meg emnél, mert egy hadseregnek szellemet adhat egy diadalm hadsereg, a minővel mi nem rendelkeztünk; szellemet adhat a nemzeti ér- zület, a mely bennük él, egy haza, a melytől küz- deni kell, de a magyarnak, lengyelnek, csehnek vagy a németnek lehet-e hazája az az osztrák bi- rodalom, melynek nevében a közös hadsereg fen- tartatik? Ha én az osztrák hadsereget, a melyet egy szemlélemben is erős hadsere- günk, adják vissza a hadseregnek a nemzeti ér- zületet és a nemzetnek adják vissza a hadsereget, s akkor újabb felleg gyúlni azon lelkesedés, a mely a nemzet lobogóit dicső- ségről dicsősegre vezette, be fog újabb következni Ausztria és Magyarországra nézve is azon idő- szak, hogy diadalm hadjáratokat viseljen. Mert gondoljunk csak vissza a történelemre, hogy Mária Terézia óta, a midőn a magyar hadsereg magyar vezényszó mellett saját zászló alatt küzdött, babérok nem igen díszítették az osztrák-magyar monarchia hadseregének zászlóit; de gondoljunk önk vissza arra is, hogy a deficit, a banqueroute ha nem is Magyarországon — csaknem azon idő- ből datálódik, midőn a nemzeti hadsereget meg- szüntették, a vereségek láncolatát pedig már Józ- sef császár nyitotta meg, midőn a törökök zen- dezetlen seregétől vereséget szenvedett. Azon zen- dezetlen seregétől vereséget szenvedett. Azon zen- dezetlen seregétől vereséget szenvedett.

De a hadszerzetet harmadik tényezője, a népfelkeltés nincsen is szervezte.

Az alapvető, a melyen a hadszerzetet nyug- szik, az általános védőelvezettség. Ezen principi- umot nem kellene csonkán kifejezetlenül hagyni, hanem ki kellene fejleszteni, hogy ne csak azok, a ki a sorozó bizottságok által alkalmaznak ta- látatnak, lépjenek a hadsereg kötelékébe, hanem azok is, a kik kevesebb testi épiséggel bírnak, azok is alkalmaztassanak a hadi céloknak megfelel- ően szolgálattal, a melyek most harcképes, erő- teljes emberek alkalmaztatnak. Nem megállani a stabilitásban, hanem tovább fejleszteni a prin- cipi-umot, ez a törvényhozás hivatása. A keretren- dzer is tovább fejlesztendő lenne, hogy az állandó hadseregtől néphadsereg, nemzeti hadsereg vál- hassék.

Ha a nemzeti szellemnek megfelelő szerve- zet nyerne a magyar hadsereg, magyar nemzeti vezényszó mellett, rövid idő alatt kiképezhető len- nének az ujjonczok, s így a hosszabb szolgálattal időnek szüksége megint elcsik.

De ha — így folytatja — egy hadsereget nem- csak a létszám nagysága, hanem a fegyverének ha- talma, ha a nem annak szelleme is képez. (Hall- juk!) a szövegeben.

Ha én az osztrák hadsereget tekintem, ak- kor azt tapasztalom, hogy azokból a tényezőkből, a melyek egy hadseregnek szellemet adnak, semmi sem meg emnél, mert egy hadseregnek szellemet adhat egy diadalm hadsereg, a minővel mi nem rendelkeztünk; szellemet adhat a nemzeti ér- zület, a mely bennük él, egy haza, a melytől küz- deni kell, de a magyarnak, lengyelnek, csehnek vagy a németnek lehet-e hazája az az osztrák bi- rodalom, melynek nevében a közös hadsereg fen- tartatik? Ha én az osztrák hadsereget, a melyet egy szemlélemben is erős hadsere- günk, adják vissza a hadseregnek a nemzeti ér- zületet és a nemzetnek adják vissza a hadsereget, s akkor újabb felleg gyúlni azon lelkesedés, a mely a nemzet lobogóit dicső- ségről dicsősegre vezette, be fog újabb következni Ausztria és Magyarországra nézve is azon idő- szak, hogy diadalm hadjáratokat viseljen. Mert gondoljunk csak vissza a történelemre, hogy Mária Terézia óta, a midőn a magyar hadsereg magyar vezényszó mellett saját zászló alatt küzdött, babérok nem igen díszítették az osztrák-magyar monarchia hadseregének zászlóit; de gondoljunk önk vissza arra is, hogy a deficit, a banqueroute ha nem is Magyarországon — csaknem azon idő- ből datálódik, midőn a nemzeti hadsereget meg- szüntették, a vereségek láncolatát pedig már Józ- sef császár nyitotta meg, midőn a törökök zen- dezetlen seregétől vereséget szenvedett. Azon zen- dezetlen seregétől vereséget szenvedett. Azon zen- dezetlen seregétől vereséget szenvedett.

ren megjelent, hogy ott a vérkeresztiséget fölve, diadalm bizottságának a magyar trófeáknak, ha azon szellem fogja lekesíteni Magyarországi hadsereget, akkor nem lesz okunk aggódni, hogy ellensége- nek, ha ide bejönnek, itt benn a hazában képe- sekné lesznek megverni. (Helyesítés a szülő bal- dalon.)

De most milyen név, milyen varázsigék vagy milyen eszme nevében szólják fel a katonát arra, hogy vért ontás; mutathatnak-e a lobogóra, melytől magának ismer? Nem. Vagy tán az fogja megszerezni a győzedelmet, hogy a hadsereg tiszt- jei idegenek, kik a katonák nyelvet nem ismerik és a legénységgel csak az attizsi kar utján érint- keznek, mely attizsi karnak első feladata, hogy germainizálva legyen, hogy a tiszt karban állan- dón megmaradhasson. E tekintetben egy katonai íróra hivatkozom: Stoffel ezredesre, a ki, mint ka- tonai attaché részt vett az 1866-iki hadjáratban és leírja, hogy a résztvett tiszteket után a kávéhá- zokban látta az osztrák katonát tisztje mellett fu- kúdni, de úgy mint két idegen, egymás nyelvet nem értették, egymással nem beszéltek. Első sorban a hadsereg tényezői, a tiszt és attizsi kar és a legénység közt az összekötő kapcsolatot kell létre hozni, mely nem egyéb, mint a nemzeti nyelv, a szellem, s ez másképpen nem lehetséges, mint ön- álló a magyar hadsereg utján (Elnök hely- esítés a szülő balodalon.)

Nem tehetik azt az ellenfelet, hogy a biro- dalom katonai erejét gyöngyítse az, ha Magy- országnak külön hadserege volna, hiszen nézzék meg a szomszéd Németországot, ott külön van a szász, bajor, badeni hadsereg és nemcsak a hadsereg áll külön, de még a monarchiák nem kö- zösök és mégis, midőn a harctérre vezették őket, együttesen, dicsősegesen tették meg kötelezettsé- güket. Itt sem lehet kétkedni abban, hogy sokkal nagyobb lesz a vetélkedés a magyar hadsereg és a lajhántalú kognak a harczió alatt, de egymás oldalán mellett fognak harcolni már csak azért is, hogy saját lobogóiknak a magyarok a dicsőséget megszerezhessék és az eddigi dicsőséget fenntartsák. Maga a Norvégia és Svédország egy állam- tot képez és mégis külön hadserege van, de ott van a multban Belgium és Hollandia, midőn közös uralkodó alatt álltak, külön had- seregeket bírtak. A mi állhat azon birodalm-akra, az áll Magyarországra nézve is: sőt te- kintve a magyar katonai erejét, éppen szüksé- gesnek mutatkozik az intézmény, melyben az- n katonai erények speciális kiképzést és fejlődést nyerjenek. Tudom, azt állítják, hogy az átmenet nehéz lesz a jelen hadseregtől az önálló ma- gyar hadseregre. Nem. Csak elő kell készíteni, rövid három év alatt az önálló magyar hadsereget, létre lehet hozni, a nélkül, hogy bármint inkon- venienciának tennie ki magát a törvényhozás. Elő- szőr, valószínűleg a területi divíziókat, másod- szőr, be kell hozni a konkrét előléptést, hogy a magyar ezredek tisztjei csak a magyar ezredek- ben léptessenek elő.

Fejlesztve, hogy a tüzérség hiánya nem ké- pez akadályt az átmeneti intézkedések során a ma- gyar hadsereg felállítására, így folytatja beszédét:

De a területi divízió el kell fogadni katonai szempontból is, mert a mozgósítás gyorsan, csak úgy történhetik, ha az azon határszél felé, a mere u sereg mozgósítandó, elhelyezett ezredek tartalé- csapatokkal együtt tudnak előmozdulni, nem úgy, mint most, midőn előre küldetnek az aktív álla- potban levők, később ezeket követik vasuton a tar- talékok, s csak azután soroztatnak be az ezred kereteibe.

De a területi divízióval együtt jár a decen- tralizált adminisztráció is. Nem lehet egy nagy hadsereget a központi adminisztratív ellátást, melylyel a kis hadsereget ellehetett. Nagy had- seregeknek nagy szükségük van, s ezek egy központban nem szervezhetők. Több központ kell, mint van Poroszországban, a hol minden területi divízió parancsnoka saját szükségletét maga szerzi be, s ha ezek a csatákra szállítandók, az a divízió ke- retében történik. Nálunk ezek mind egy központból történnek és ezért nem kell eszálkóznunk, hogy csak olyan kis hadsereg is, minő Boszniában működött, oly nagy szükségnek, nyomorának kitéve: mert főoka a központi intendantúrának rejlett, a mely csak egy helyről igyekezett az élelmi szereket és a felszerel-ési cikkeket megkellíteni. Valóban, talán itt van azon porosz táborok megjegyzése idézésének he- lye, ki, midőn megkérdezték, hogy mi oka annak, hogy megverte az osztrák hadsereget, azt vála- szolta, ennek oka egyszerűen az, hogy az ökrök nálam a zászlóaljainál voltak, az osztrák hadseregnél pedig a tábor- karnál. (Mozgás jobb felől.)

Azonban a decentralizált adminisztráció maga után vonja azt, a miért annyira soványunk, hogy a magyar ipar is részt vehessen a közös hadsereg felszerelésében. Igaz, hogy köröztenek a feltételek, hogy a hadsereg egész szükségletére pályázat hirdet- tül, azonban hol van az az enormous töke, a mely- lyi nagy szükséglet fedezésére vállalkozhatik. Ha azonban a területi divízióknál fog az ajánlati tár- gyalás kibocsátatni, az így lesznek sokkal olcsóbbá vá- lik, mert kisebb részletekben adatvák és a hadfel- szerelési szükségletek, a versenyzők száma növe- kedik és a versenyzés által a beszerzési árak csök- kennek. (Ugy van! a szülő baloldal.) Azon kérdés- nek megoldása, hogy a magyar ipar is arányosok részt nyerjen a közös hadsereg felszerelésében, csak azon az uton lehetséges, ha az adminis- tráció és a szükségletek beszerzése decentrali- zálattik.

Más országban a hadsereg az alkotmányok egyik garanciája s a nemzeti önállóságnak és füg- getlenségnek praegnans kifejezése. (Ugy van! a szülő baloldal.) Nálunk természetesen nem lévén önállóság, a hadsereg a nem lévő önállóságnak és a nem lévő függetlenségnek kifejezése. (Ugy van! a szülő balodalon.) Azonban alkotmányos- ságunknak garanciáira van szükség, sőt első sorban az alkotmány garanciáinak, a hadsereg- nek kellene lennie, a mely a nemzeti törvényho- zás ellenőrzése és felügyelete alatt áll. (Helyesítés a szülő baloldal.) Nemzetünk alkotmányának a je- lenlegi hadseregtől nemcsak, hogy garanciát nem látok, hanem annak abban folytonos fenye- getését és veszélyeztetését találom. (Ugy van! a szülő bal felől.) A közös hadseregben az a szellem uralkodik, a mely szellem- volt a római hadseregnek a hanyatlás, a látszólagos szabadság korá- ban, midőn már nem ismerték a katonák Rómát, a senatust, hanem azt mondták, hogy ok katonái Pompejusnak, katonái Caesarnak vagy katonái épen Caracalának. (Ugy van! a szülő balodalon.)

A caesarismus önkényeinek állhat érdekében, hogy legyen hadsereg, a mely el a különítve, a ki van vonva az alkotmány ellenőrzés alá, a mely magt egyenjogú, rangú tényezőnek ismeri az al- kotmány tényezőkként és a mely fennhúzta, gőpösen és megvetően beszél azon ország alkot- mányáról, a mely ország alkotmányának védelmére és fenntartására van hivatva. (Ugy van! a szülő balodalon.) Olvassák csak önként a bécsi katonai közlönyeket, a melyek fálhivatalos jelleggel bí- rnak, akkor meg fogják tudni, sőt meg is fogják érteni, hogy mily szörnyűk a beszédek arról a magyar nemzetéről, a mely anyai

vér és pénzáldozatot hoz a hadsereg fenntartására. (Ugy van! a szülő balon.)

Hiszen az a hadsereg, a melyben fenn van tartva a régi szellem, a mely abból áll, hogy a polgári társadal

vén, látható, hogy lehet 300.000 embert 7 és fél millióval fenntartani. Összesen az európai hadi költségvetését 3000 millió frankra lehet tenni. Ez azon óriási pénzösszeg, melyet Európa hadi kiadásokra fordít, s melyről azt lehet mondani, hogy damnum emgens, kibóbsa a pénznek és van azután lucrum cessans is, mert ha megmondjuk, hogy azon hadierő 11 millió embert foglalkoztat a hadseregben, ha a tényleges állományt csak felére vesszük is, ha megmondjuk, hogy 6 millió ember folytonosan fegyver alatt áll és hogy annyi ember a legértelmezesebben korban s a legmunkásabb idejében elvonatik házi körből és rendes foglalkozásából, az ipartól és mezőgazdaságtól, ha megmondjuk, hogy az mily hátrányos a családoknak és a társadalomnak, akkor előtünk áll a lucrum cessans is, melyet számokkal ugyan kifejezni nem lehet, de a mely nagyon is áttekinthető oly országban, milyen a miénk, hol a mezőgazdaság hanyatlal és az ipar nem képes emelkedni, a minek egyik oka az, hogy százezrekre megy azok száma, a kik a legmunkásabb korban a mezőgazdaságtól és az ipartól évenként elvonatnak.

Rozsája, hogy a magas hadilészetnek újabb 10 évre való megállapítása által ujjonnan a militarizmusnak megosonkítását hozzuk létre. — Ha mi adjuk a jelszót a magas hadilészetnek, akkor nem kívánhatjuk, hogy szomszédaink lefegyverkezzenek, midőn mi nyakig állunk fegyverben. A tíz évi hadilészmény megszavazása nem kétszáz kétféle, ez nagy tervek foglalat magában, mert a jelen körülmények közt ily katonai létszámot a jelen megállapítani, ez csak az teheti, a kinek fontos tervei vannak, a mely tervek nem a béke, nem a népek jóléte és szabadsága érdekében állanak.

Nem fogadják el a törvényjavaslatot. (Helyeslés a szelső baloldalon.)
Tiszta Kálmán miniszternek visszaautsítja azon állítást, hogy a hadseregben kaszt-szellem uralkodnék. Az ott uralkodó idegen szellemnek mi magunk vagyunk legfőbb okai, mert magyar ember nem akar a katonaságnál maradni. (Felkiáltások a szelső balról: Nem maradhat!) Miért nem maradhat meg? (Madarász: Megmondta azt Ghyecz Kálmán!) Kötelességének tartja Szalay azon vádját visszautsítani, hogy a közös hadsereg, melynek 40-45%-át a hazánk fiai képezi, a nemzet testét ragdoló féreg. A mi a létszámot, az időt, s a hadseregbe fordított összeget illeti, nem akarhatja a monarchia érderejét évről-évre kérdésessé tenni, akkor, mikor a szomszéd államok mind nyakig fegyverben állanak. — A heterojzettet javaslatot elfogadásra ajánlja.

Szalay Imre személyes kérdésben felszólalva azt mondja, hogy ő nem a közös hadsereg tagja, hanem a közös hadsereg intézményéről mondta azt, hogy féreg a nemzet testén.

A vita holnap folytatott fog.
Szólásra fel vannak megjelölve a javaslat ellen: Tischerl Vincez, Helfy, Orbán Balázs.

Az ülés végződik 2 óra után.

Előterjesztés a függő államadósságot ellenőrző országos bizottság tárgyában.

A t. képviselőház pénzügyi bizottságának azon jelentése folytán, miszerint a függő államadósságot ellenőrző országos bizottság oly beszerzésre és költségvetésre nyert, melyet a képviselőház nem ismer, 1878. évi április hó 8-án 4098. sz. alatt két határozattal felszólította a kormányt, hogy az említett bizottság elnökét értesítvén, az államadósságot ellenőrző bizottság beszerzéséről és költségvetéséről jelentést tegyen a háznak.

Ezen határozatot a tisztelt képviselőház 1869. évi március hó 1-én 617. szám alatt meg is üjtötte.

E két rendbeli határozat következtében bátor vagy megkegyelmez, hogy miután a függő államadósságot ellenőrző bizottság az 1868. XLVI. törvények értelmében közvetlenül az országgyűlés által annak saját kezebe küldetik ki, eljárásért csak az országgyűlésnek felelős (10. §.) s évi jelentésük köztől ahhoz terjesztji (14. §.), a kormány nem érezhette magát hivatva és feljogosítva az említett bizottság belső szervezeteinek s eljárás szabályzatának meghatározására és költségvetésnek mikénti megállapítására vonatkozó, s nem is gyakorlati e tekintetben semmi befolyást a bizottság ügyeire. Mindamellett lehetőleg eleget kívánván tenni a t. ház utasításának, felkérte a függő államadósságot ellenőrző bizottság elnökét, miszerint eljárási szabályzatát és költségvetés részleteit közölni sziveskedjék.

E felhívásnak a bizottság elnöke mult évi október hó 6-án 41. sz. a. a magy. kir. pénzügyi miniszterhez intézett átiratában teljes készséggel megfelelvén, van szerencsém azt mellékelvele együtt tudomásvetélt véget a t. háznak ezenel tiszteletteljes bemutatni.

Budapest, 1879. évi november 18.
Tiszta Kálmán s. k.

Ezen előterjesztéshez, melyet a képviselőház mai ülésben terjesztet be a miniszternek, két melléklet van csatolva. Az első melléklet tartalmazza a függő államadósságot ellenőrző bizottság elnökének következő levelét:

Nagyreméltóságú miniszter ur!
Nagyreméltóságú! Évi július 19-én kelt 24716. számú megbeszélés által megjelölt felszólítást elolvasottam, miszerint a képviselőház évi terjesztendő jelentés szerkesztése céljából excellenciádnak, a függő államadósságot ellenőrző országos bizottság beszerzéséről és költségvetéséről vonatkozó adatokat nyújtsak.

Excellenciádnak ezen kívánatait legjobban vétem az által teljesíteni, hogy az országos ellenőrző bizottság azon főszabályainak másolatát íle rekesztem, melyek szerint ez, az 1868. XLVI-k törvényekben körülírt feladatának fozomzataiban megfelel.

Ezen szabályokból kitűnik, hogy
1. a bizottságnak egy önálló irodára van szüksége, melyben a függő adósság ellenőrzésére szolgáló könyvek vezetnek, a bizottság többi irodai munkái elvégzendők és a kulesok őrzintek;

2. egy tagnak folytonos jelenléte azon célból szükséges, hogy a kormányt minden a függő adósságra vonatkozó művelésnél közreműködésnek;

3. a bizottság minden hol elején ülést tart, melyben a kormány intézkedéseiről és az őt fogadó állásokról értesül és határoz, nemkülönben a függő adósság fogalmáról szóló kutatást tárgyalja és közzétételről intézkedik, ugy mint ezt az idézett törvények 12. §-ának d) pontja rendel.

A bizottságnak ezen imént jelzett beszerzésével szoros összefüggésben állanak annak kiadásai is, melyek két főcsoportba osztathatnak fel; ugyanis:

a) napidíjak és utazási költségekre;
b) az irodai személyzet díjazására és irodai szükségletekre.

A napidíjak és utazási költségeknél kifeje-

tése, ép azon arányban történik, a melyben ezen díjak, a delegátók fizetése alkalmával Bécsben időző képviselőházi tagoknak kiszolgáltatnak.

A hivatalnok díjazása pedig, tekintve azt, hogy ezen hivatalnokok más hivatalos elgallatásuknál fogva, a bizottságnak irodai teendőit legfőbbnyira a hivatalos órákon kívül teljesítik, igen szerény mérvben van tartva.

Végre van szerencsém excellenciádnak a függő adósságot ellenőrző országos bizottság 1877. évi összes költségéről szóló számadást másolatban át-küldeni.

Fogadják stb.
Bécsben, 1878. évi októ. 5-én.
Gróf Festetics György s. k.,
bizottsági elnök.

A másik melléklet tartalma következő:
A függő adósságot ellenőrző országos bizottság feladatai.

1. Bármely rendelvény, melyet a közös pénzügyminiszter az államjegyek és váltójegyekre szükséges papirus elkészítésére, továbbá az államjegyek nyomtatására, végre azoknak kibocsátására tekintetben kiad, csak akkor érvényesek, ha az 1868. XLVI. t. c. értelmében megválasztott országos bizottság elnöke vagy helyettese s egyik tagja által ellenjegyeztenek s másolatban a bizottság rományi kőző letétnek.

2. Valahányszor a schlögmülhi papirgyár jegypapír-készletet szállít a közös pénzügyminiszternek, tartozik a szállított jegyek egyik példányát az országos ellenőrző bizottságnak be-küldeni.

3. A beküldött jegypapír-készlet az országos ellenőrző bizottság ellenőrzése alatt őrzintek s csak a bizottság beleegyezésével szolgáltatathatik ki az államnyomdának.

4. Az államnyomda köteles minden kimutatást az átvett jegypapír-felhasználásáról egyik példányban azon választmány felé, a nyomtatott államjegyek s váltójegyek megvásárlására s átadására kiküldetett, elébe terjesztieni, másik példányban pedig az országos ellenőrző bizottságnak.

5. Azon választmány, mely a nyomtatott államjegyek és váltójegyek megvásárlására s átadására kiküldetett, minden kimutatást, ugy a használható, mint a hasznavehetetleneknél talált (Maculatura) államjegyekről s váltójegyekről egyik példányban az országos ellenőrző bizottság elébe terjesztieni.

6. Az ezen kimutatás alapján használatban talált államjegyek és váltójegyek átvételre a közös pénztárba csak az országos ellenőrző bizottság közbenjöttével történhetik. A bizottság elnöke s készletét s a kibocsátást csak az 1868. XLVI. t. c. 12. §-ának e) pontjában megszabott határok közt enged meg; ugyasáért

7. mindannyiszor, a mennyiszor államjegyek s váltójegyek új kibocsátása történik, a közös pénzügyminiszter ki fogja mutatni az országos ellenőrző bizottságnak, a sobányára bekebelezett zálogjegyek forgalmát, nehogy az államjegyeknek s váltójegyeknek törvényesen megszabott mennyisége meghaladassék.

8. A hasznavehetőknek hem talált, továbbá a hasznavehetetlenek lett s kiserelőndő államjegyek és váltójegyek az országos ellenőrző bizottság elnöke alátt fognak őrzintek mindaddig, míg meg nem semmisítetnek, a megsemmisítés pedig csak a bizottság közbenjöttével vitethetik véghez.

9. Az országos ellenőrző bizottság tartatja magának a jogot az államnyomdának az állam-váltójegyek készítésére szükséges lemezeket s az ellenőrző órák kulcsait esetlegesen ellenőrzés alá helyezni.

10. A bizottság a törvényben megkivánt havonkénti kimutatást minden hol elején fogja a „Közönyben” közre bocsátani.

Irodalom.

„Egy orosz nihilista nő” című korrajz jelent meg V. Horváth Zsigmondtól. Eredetileg a „Havi Szemle”ben volt közölve, s Agner Lajos önállólag is kiadta; ára 1 ft. Horváthné hosszabb időt töltött Oroszországban és személyes tapasztalatai után írta e korrajzot az ottani társadalmi állapotokról, politikai törekvekről, a hivatalnok visszásságokról, melyeket regényes keretbe illesztet az elő. A könyvnek a személyes tapasztalataiból merített közvetlenség képezi jobb oldalát.

Röpirat jelent meg „Magyarország pénzügyi és közgazdasági helyzetéről s annak orvoslásáról”, s e nagy dolgokkal 16 lapra terjedő füzetében végez Bukovinsky Gyula lovag. Különben oly sármal az ország állapota, hogy nem is kell fejtegetni, csak rámutatni. A röpirat a gazdasági helyzet javítására sürgeti az önálló földmivelési miniszterium felfállítását, földhöz társulatot a mező gazdaság számára: általános reformokat a föld munkájára, szőlőgazdaság, dohánnyermelés, birkanyírás, sójvédék kezelése körül; gazdasági iskolákat ispanok és első bérések képzésére; közlekedési eszközök szaporítását stb.

A nőneveléssel foglalkozók számára havi folyóirat indítanak meg a budapesti sugáruiti állami tanítóképző intézet tanítói. Címze: „Nemzeti nőnevelés”, leányiskolák tanítóit, tanítóit és általában a nőnevelés foglalkozók számára. Az első füzet, mint mutattvány már meg is jelent. Minden füzet közölni fog irányműveket, melyek a nemzeti műveltség, társadalmi élet és a paedagogia fontosabb kérdéseit fejtegetik; a nőnevelés körébe tartozó ismeretterjesztő értekezéseket a nehezebben hozzáférhető tudományok műveiből; gyakorlati tanításokat, melyek a leányiskolák tantervi körébe vett anyagokat módszeres feloldozással vagy csak vázlatosan előkészítve nyújtják; könyv-ismeretéseket az iskolai kézi könyvek dolgában, tanterveket és miniszteri rendeleteket, levelezéseket stb. A mutatóny-füzetben Péterfy Sándor, e jeles és buzgó paedagógus, mondja el az új folyóirat célját ily cím alatt: „Leányiskoláinknak a nemzeti művelésnek nagy jelentőségűnek kell emelkedniük.” Következik ezután: Eötvös József emlékezete (képpel.) Állami tanítóképző intézetünk első tisztes örömlépe, mely ezek Zírzen Jankának, a budapesti sugáruiti tanítóképző intézet derék igazgatójának elterjedt és araképi is bemutatja. György Aladár „A nők a játékonyság terén” cikkben azt fejtegeti, hogy a nőgyógyászat a játékonyság terén igyekezzek működni, míg a nevelőintézetek vezetésében csak utóbb szerep jut számokra, s hatáskörök mindig szűkebb lesz. A többi cikkek ezek: Mit tudunk a magyar föld ösloskásairól (képpel) S e b e s t y é n Gyulától. A konyhasó, a káposzta, Ribár Istvánról. Kötteményválogatás (Arany János „Rozgonyi” költeményének elemzése iskolai előadásra) Komáromy Lajostól. A nőkről, Bánóczy Józseftől. Néhány szó a nőparoktatásról. György Aladáról. Rövid utmutatás a ruha-szabás tanítására, stb. A füzet, mely hat ívből áll, a kitűzött czélnak megfelelő közleményekből van összerakva. A „Nemzeti nőnevelés” havonként egyszer 5-5 nyvi terjedelműben jelenik meg, képekkel és rajzokkal. Előfizetési ára egész évre 6 ft, félre 3 ft, két hónapra 1 ft, egyes füzet ára 60 kr. Ez össegnek a vállalat címe alatt a budapesti állami nőtanító képző intézetbe (sugáruiti) küldendők.

„Büntető jogtudományi Szemle” című szakfolyóiratra nyit előfizetést Batta-szki Lajos ügyvéd Békés-Csabáról. A most életbelépő új büntetőjogi törvény által tartja megindítást a speciális szaklap megindítását. Czolja felelelni minden büntetőjogi mozzanatot, ismeretait, magyarázni az új büntető és rendőri törvényeket és azok gyakorlati alkalmazását előkészíteni, esetleg ellenőrizni, sőt a lakással is megismertetni. Közleményei lehetőleg népszerű nyelven lesznek írva, s a lap csak a tárgyra nézve kíván szakközölny maradni. Az új lapnyolcadtrét alakban, 4-5 nyvi tartalommal havonként egyszer jelenik meg, s előfizetési ára egész évre 10 forint, évszámra 2 ft 50 kr. Ez össeg Békés-Csabára küldendő. Kérdés, hogy nincs e távol B-Csaba ily vállalat számára, mely az össekötetéseknél fogva nagyon a központ felé sulyosodik.

A magyar orvosok és természetvizsgálók pályakérdései. A magyar orvosok és természetvizsgálók, a XX-ik nagygyűlésének határozata alapján, következő pályakérdések megjelölését tűnik ki: I. Előterjesztendő a hazánkban honos kelevény (furuncula) és polkora (anthrax carbunculosa) okainak tapasztalati adatok nyomán való meghatározása. — Jutalmá: Dr. Szurmák Vilmos adományából 200 ft, a pályamunka beküldésének határideje 1880. évi június 30-ig terjed, és ugyanezen évben tartandó XXI-ik nagygyűlésen fog a pályanyertes mű szerkesztőjének a jutalom is odaítélteni. II. Megírandó az orvosi tudomány Magyarországon fejlődésének története, a legrégibb időből a mai napig. — E pályamunkában különösen tekintetbe kell venni: mikor, miképpen népnépváljak, járványok s kiválból játkörök (himlő, mirigyes-vesz-pestis, hányáskeleves-cholera mocsárszth.) dühöngtek hazánkban, melyek az orvosi kutatásnak alapul és anyagul szolgáltak; b) miképpen jártak el a kormányfőhatal és körök elleni óvatosságok körül, mi használtak orvosi előidők és betegék gyógykezelésében, nevezetesen mielőtt koronként az orvosi gyógygyakorlat és miképpen fejlődött az a mai álláspontra, a hajdani dogmáikuskóli kezdve a legújabb életani gyógyászattól és vajon hazai orvosaink mely orvosi tanodák-öt csaláskoztak? Jutalmá: Dr. Poor Imre adományából 100 darab arany; a pályázati idő 1881-dik évi december hó 31-ig terjed. — A Balassa János nevű viselőndő pályakérdés fölélléte legközelebbi időben fognak kihirdettni. — Kelt Buda-pestben, a magy. orv. és term. áll. kp. választmányának f. évi november hó 15-dikén tartott üléséből. Dr. Kovács József, az áll. kp. választmány elnöke. Dr. Gerliczy Gyula, az áll. kp. választmány jegyzője.

Pályázat a földmivelés, ipar-és kereskedelemügyi miniszternek az 1879. évi XXXI. törvényekben foglalt erdőterület értékelésére és végrehajtására. — Magyarországi mérésügyi igazgatóság nyújtja ki. Közlelbi feltételek a hivatalos lap pénteki (nov. 21.) számában olvashatók.

Folyóiratok. A közelebbi napok alatt következő folyóiratok jelennek meg: „Erdészeti Lapok” az orsz. erdészeti egyesület közölnye, melyet Bedő Albert utj tartalmaznak szerkeszt. A mostani (novemberi) füzet változatos és érdekes közleményei a következők: „Adatok a cserhátsági körökből” közli Roxer Vilmos. Az orsz. erdészeti egyesület felirata a földmivelési miniszteriumhoz a faanyagok vasuti szállítása ügyében. Erdőtermegek és faiparunk a székelyföldi országos kiállításán. Miképp lett Ruzsberg az erdészet? Kovács Gézáól. Nézetek a kínésári vadászatok értékeléséről. Néhány újabb erdészeti műszóra Tamos Pál tesz észrevételeket. Az erdészeti államvizsga 1879-ben, melyből megtudjuk, hogy az október hónapban tartott államvizsgára 25 jelentkezőt, mind-nik a selmeci erdész-akademiáról; az erdőri szakszavagárról is vannak közlemények a füzetben. Japán gyakoribb eseri és faeméi. A jövő évi állam-költségvetés az erdőterület értékeléséről, stb. Mint e tárgyszorozatból is látható és szakkönyvi gyakorlati és hasznos közlemények társ, s méltó a közönség minél nagyobb partfogására. Ara egész évre 8 ft; az egylet rendes tagjai ingyen kapják. Egyes füzetünk nem szerelhető meg. — A „Magyar Nyelvőr” első cikkeitben Simonyi Zsigmond szól a régi nyelvemlékek olvasásáról; Halász Ignác vezeti értekezést a ritkább és homályosabb képzőkről; Fialovszky pedig a népbontatlanok poéziséről. Simonyi Zsigmond örömet fejez ki egy cikkben, hogy a természetudományi művelés magyaros egyszerűsége mellett oly férfiak fáradoznak, mint Sily Kálmán és Herman Ottó. Kárpáti Károly az iskolai „éretseítő” gonosz magyarságáról ír, s a tösgyökeres magyar Csongrád polgári iskolájának legutóbbi éretseítővizsgájáról írt előreltő példát a magyartalan szűzletből. — A „Földtani Közölny” újabb füzetének tartalma: Jelentés az 1878. évben Szilvágygyében eszközölt földtani fölvételekről, Matyosovszky Jakaból. A nummulit-képlet viszonya a trachyitoid Vihnyén, Dr. Szabó Józseftől. Adatok az alföldi altájának ismeretéhez Roth Lajostól. Szörényimegyei eruptív kőzetek Poszevit Tivadartól, stb. E tartalom német fordításban is mellékelve van. — A „Magyar könyvszemle” (közreműködés a nemzeti múzeum könyvtárával) most jelent meg a július-októberi füzet, a bibliographia körébe tartozó cikkekkel. Közli Fraknói Vilmosnak a magyar tudományos akademiának tartott felolvasását is a legrégibb magyar nyomtatványról. Szabó Károly ismerteti Serédi Benedek közlővári házándó levő könyveinek jegyzékét 1678-ból. Szilvágyi Sándor a budapesti egyetemi könyvtárban levő hándó könyvek tábláján és címlapján levő följegyzésekből mutat be többet. Csontosi János pedig egy eddig ismeretlen magyar kézirat ismert, mely Lovkowitz Mór raudniti könyvtárában van. Ez egy imádásos könyv, melyről azt hittek, hogy 1688-ból való, de Csontosi megvizsgálván, kiderít, hogy több kéz által írva a XV. század vége és az 1521 közötti időből származik, és szerint érdekes és édekes. Csontosi cikkekhez az eredeti kódex pár lapjáról másolat is van mellékelve. Könyvtárakra és a könyvtárak iránt érdeklődőkre igen hasznos tájékoztató a magyar irodalomban folyó évbem megjelenő könyvek jegyzéke, mely a hazai nem magyar munkákat és a hazánkt érdeklő külföldi munkákat is felsorolja. E folyóirat ára egész évre 2 ft 40 kr.

A magyar orvosok és természetvizsgálók pályakérdései. A magyar orvosok és természetvizsgálók, a XX-ik nagygyűlésének határozata alapján, következő pályakérdések megjelölését tűnik ki: I. Előterjesztendő a hazánkban honos kelevény (furuncula) és polkora (anthrax carbunculosa) okainak tapasztalati adatok nyomán való meghatározása. — Jutalmá: Dr. Szurmák Vilmos adományából 200 ft, a pályamunka beküldésének határideje 1880. évi június 30-ig terjed, és ugyanezen évben tartandó XXI-ik nagygyűlésen fog a pályanyertes mű szerkesztőjének a jutalom is odaítélteni. II. Megírandó az orvosi tudomány Magyarországon fejlődésének története, a legrégibb időből a mai napig. — E pályamunkában különösen tekintetbe kell venni: mikor, miképpen népnépváljak, járványok s kiválból játkörök (himlő, mirigyes-vesz-pestis, hányáskeleves-cholera mocsárszth.) dühöngtek hazánkban, melyek az orvosi kutatásnak alapul és anyagul szolgáltak; b) miképpen jártak el a kormányfőhatal és körök elleni óvatosságok körül, mi használtak orvosi előidők és betegék gyógykezelésében, nevezetesen mielőtt koronként az orvosi gyógygyakorlat és miképpen fejlődött az a mai álláspontra, a hajdani dogmáikuskóli kezdve a legújabb életani gyógyászattól és vajon hazai orvosaink mely orvosi tanodák-öt csaláskoztak? Jutalmá: Dr. Poor Imre adományából 100 darab arany; a pályázati idő 1881-dik évi december hó 31-ig terjed. — A Balassa János nevű viselőndő pályakérdés fölélléte legközelebbi időben fognak kihirdettni. — Kelt Buda-pestben, a magy. orv. és term. áll. kp. választmányának f. évi november hó 15-dikén tartott üléséből. Dr. Kovács József, az áll. kp. választmány elnöke. Dr. Gerliczy Gyula, az áll. kp. választmány jegyzője.

Pályázat a földmivelés, ipar-és kereskedelemügyi miniszternek az 1879. évi XXXI. törvényekben foglalt erdőterület értékelésére és végrehajtására. — Magyarországi mérésügyi igazgatóság nyújtja ki. Közlelbi feltételek a hivatalos lap pénteki (nov. 21.) számában olvashatók.

Folyóiratok. A közelebbi napok alatt következő folyóiratok jelennek meg: „Erdészeti Lapok” az orsz. erdészeti egyesület közölnye, melyet Bedő Albert utj tartalmaznak szerkeszt. A mostani (novemberi) füzet változatos és érdekes közleményei a következők: „Adatok a cserhátsági körökből” közli Roxer Vilmos. Az orsz. erdészeti egyesület felirata a földmivelési miniszteriumhoz a faanyagok vasuti szállítása ügyében. Erdőtermegek és faiparunk a székelyföldi országos kiállításán. Miképp lett Ruzsberg az erdészet? Kovács Gézáól. Nézetek a kínésári vadászatok értékeléséről. Néhány újabb erdészeti műszóra Tamos Pál tesz észrevételeket. Az erdészeti államvizsga 1879-ben, melyből megtudjuk, hogy az október hónapban tartott államvizsgára 25 jelentkezőt, mind-nik a selmeci erdész-akademiáról; az erdőri szakszavagárról is vannak közlemények a füzetben. Japán gyakoribb eseri és faeméi. A jövő évi állam-költségvetés az erdőterület értékeléséről, stb. Mint e tárgyszorozatból is látható és szakkönyvi gyakorlati és hasznos közlemények társ, s méltó a közönség minél nagyobb partfogására. Ara egész évre 8 ft; az egylet rendes tagjai ingyen kapják. Egyes füzetünk nem szerelhető meg. — A „Magyar Nyelvőr” első cikkeitben Simonyi Zsigmond szól a régi nyelvemlékek olvasásáról; Halász Ignác vezeti értekezést a ritkább és homályosabb képzőkről; Fialovszky pedig a népbontatlanok poéziséről. Simonyi Zsigmond örömet fejez ki egy cikkben, hogy a természetudományi művelés magyaros egyszerűsége mellett oly férfiak fáradoznak, mint Sily Kálmán és Herman Ottó. Kárpáti Károly az iskolai „éretseítő” gonosz magyarságáról ír, s a tösgyökeres magyar Csongrád polgári iskolájának legutóbbi éretseítővizsgájáról írt előreltő példát a magyartalan szűzletből. — A „Földtani Közölny” újabb füzetének tartalma: Jelentés az 1878. évben Szilvágygyében eszközölt földtani fölvételekről, Matyosovszky Jakaból. A nummulit-képlet viszonya a trachyitoid Vihnyén, Dr. Szabó Józseftől. Adatok az alföldi altájának ismeretéhez Roth Lajostól. Szörényimegyei eruptív kőzetek Poszevit Tivadartól, stb. E tartalom német fordításban is mellékelve van. — A „Magyar könyvszemle” (közreműködés a nemzeti múzeum könyvtárával) most jelent meg a július-októberi füzet, a bibliographia körébe tartozó cikkekkel. Közli Fraknói Vilmosnak a magyar tudományos akademiának tartott felolvasását is a legrégibb magyar nyomtatványról. Szabó Károly ismerteti Serédi Benedek közlővári házándó levő könyveinek jegyzékét 1678-ból. Szilvágyi Sándor a budapesti egyetemi könyvtárban levő hándó könyvek tábláján és címlapján levő följegyzésekből mutat be többet. Csontosi János pedig egy eddig ismeretlen magyar kézirat ismert, mely Lovkowitz Mór raudniti könyvtárában van. Ez egy imádásos könyv, melyről azt hittek, hogy 1688-ból való, de Csontosi megvizsgálván, kiderít, hogy több kéz által írva a XV. század vége és az 1521 közötti időből származik, és szerint érdekes és édekes. Csontosi cikkekhez az eredeti kódex pár lapjáról másolat is van mellékelve. Könyvtárakra és a könyvtárak iránt érdeklődőkre igen hasznos tájékoztató a magyar irodalomban folyó évbem megjelenő könyvek jegyzéke, mely a hazai nem magyar munkákat és a hazánkt érdeklő külföldi munkákat is felsorolja. E folyóirat ára egész évre 2 ft 40 kr.

A magyar orvosok és természetvizsgálók pályakérdései. A magyar orvosok és természetvizsgálók, a XX-ik nagygyűlésének határozata alapján, következő pályakérdések megjelölését tűnik ki: I. Előterjesztendő a hazánkban honos kelevény (furuncula) és polkora (anthrax carbunculosa) okainak tapasztalati adatok nyomán való meghatározása. — Jutalmá: Dr. Szurmák Vilmos adományából 200 ft, a pályamunka beküldésének határideje 1880. évi június 30-ig terjed, és ugyanezen évben tartandó XXI-ik nagygyűlésen fog a pályanyertes mű szerkesztőjének a jutalom is odaítélteni. II. Megírandó az orvosi tudomány Magyarországon fejlődésének története, a legrégibb időből a mai napig. — E pályamunkában különösen tekintetbe kell venni: mikor, miképpen népnépváljak, járványok s kiválból játkörök (himlő, mirigyes-vesz-pestis, hányáskeleves-cholera mocsárszth.) dühöngtek hazánkban, melyek az orvosi kutatásnak alapul és anyagul szolgáltak; b) miképpen jártak el a kormányfőhatal és körök elleni óvatosságok körül, mi használtak orvosi előidők és betegék gyógykezelésében, nevezetesen mielőtt koronként az orvosi gyógygyakorlat és miképpen fejlődött az a mai álláspontra, a hajdani dogmáikuskóli kezdve a legújabb életani gyógyászattól és vajon hazai orvosaink mely orvosi tanodák-öt csaláskoztak? Jutalmá: Dr. Poor Imre adományából 100 darab arany; a pályázati idő 1881-dik évi december hó 31-ig terjed. — A Balassa János nevű viselőndő pályakérdés fölélléte legközelebbi időben fognak kihirdettni. — Kelt Buda-pestben, a magy. orv. és term. áll. kp. választmányának f. évi november hó 15-dikén tartott üléséből. Dr. Kovács József, az áll. kp. választmány elnöke. Dr. Gerliczy Gyula, az áll. kp. választmány jegyzője.

Pályázat a földmivelés, ipar-és kereskedelemügyi miniszternek az 1879. évi XXXI. törvényekben foglalt erdőterület értékelésére és végrehajtására. — Magyarországi mérésügyi igazgatóság nyújtja ki. Közlelbi feltételek a hivatalos lap pénteki (nov. 21.) számában olvashatók.

Folyóiratok. A közelebbi napok alatt következő folyóiratok jelennek meg: „Erdészeti Lapok” az orsz. erdészeti egyesület közölnye, melyet Bedő Albert utj tartalmaznak szerkeszt. A mostani (novemberi) füzet változatos és érdekes közleményei a következők: „Adatok a cserhátsági körökből” közli Roxer Vilmos. Az orsz. erdészeti egyesület felirata a földmivelési miniszteriumhoz a faanyagok vasuti szállítása ügyében. Erdőtermegek és faiparunk a székelyföldi országos kiállításán. Miképp lett Ruzsberg az erdészet? Kovács Gézáól. Nézetek a kínésári vadászatok értékeléséről. Néhány újabb erdészeti műszóra Tamos Pál tesz észrevételeket. Az erdészeti államvizsga 1879-ben, melyből megtudjuk, hogy az október hónapban tartott államvizsgára 25 jelentkezőt, mind-nik a selmeci erdész-akademiáról; az erdőri szakszavagárról is vannak közlemények a füzetben. Japán gyakoribb eseri és faeméi. A jövő évi állam-költségvetés az erdőterület értékeléséről, stb. Mint e tárgyszorozatból is látható és szakkönyvi gyakorlati és hasznos közlemények társ, s méltó a közönség minél nagyobb partfogására. Ara egész évre 8 ft; az egylet rendes tagjai ingyen kapják. Egyes füzetünk nem szerelhető meg. — A „Magyar Nyelvőr” első cikkeitben Simonyi Zsigmond szól a régi nyelvemlékek olvasásáról; Halász Ignác vezeti értekezést a ritkább és homályosabb képzőkről; Fialovszky pedig a népbontatlanok poéziséről. Simonyi Zsigmond örömet fejez ki egy cikkben, hogy a természetudományi művelés magyaros egyszerűsége mellett oly férfiak fáradoznak, mint Sily Kálmán és Herman Ottó. Kárpáti Károly az iskolai „éretseítő” gonosz magyarságáról ír, s a tösgyökeres magyar Csongrád polgári iskolájának legutóbbi éretseítővizsgájáról írt előreltő példát a magyartalan szűzletből. — A „Földtani Közölny” újabb füzetének tartalma: Jelentés az 1878. évben Szilvágygyében eszközölt földtani fölvételekről, Matyosovszky Jakaból. A nummulit-képlet viszonya a trachyitoid Vihnyén, Dr. Szabó Józseftől. Adatok az alföldi altájának ismeretéhez Roth Lajostól. Szörényimegyei eruptív kőzetek Poszevit Tivadartól, stb. E tartalom német fordításban is mellékelve van. — A „Magyar könyvszemle” (közreműködés a nemzeti múzeum könyvtárával) most jelent meg a július-októberi füzet, a bibliographia körébe tartozó cikkekkel. Közli Fraknói Vilmosnak a magyar tudományos akademiának tartott felolvasását is a legrégibb magyar nyomtatványról. Szabó Károly ismerteti Serédi Benedek közlővári házándó levő könyveinek jegyzékét 1678-ból. Szilvágyi Sándor a budapesti egyetemi könyvtárban levő hándó könyvek tábláján és címlapján levő följegyzésekből mutat be többet. Csontosi János pedig egy eddig ismeretlen magyar kézirat ismert, mely Lovkowitz Mór raudniti könyvtárában van. Ez egy imádásos könyv, melyről azt hittek, hogy 1688-ból való, de Csontosi megvizsgálván, kiderít, hogy több kéz által írva a XV. század vége és az 1521 közötti időből származik, és szerint érdekes és édekes. Csontosi cikkekhez az eredeti kódex pár lapjáról másolat is van mellékelve. Könyvtárakra és a könyvtárak iránt érdeklődőkre igen hasznos tájékoztató a magyar irodalomban folyó évbem megjelenő könyvek jegyzéke, mely a hazai nem magyar munkákat és a hazánkt érdeklő külföldi munkákat is felsorolja. E folyóirat ára egész évre 2 ft 40 kr.

A magyar orvosok és természetvizsgálók pályakérdései. A magyar orvosok és természetvizsgálók, a XX-ik nagygyűlésének határozata alapján, következő pályakérdések megjelölését tűnik ki: I. Előterjesztendő a hazánkban honos kelevény (furuncula) és polkora (anthrax carbunculosa) okainak tapasztalati adatok nyomán való meghatározása. — Jutalmá: Dr. Szurmák Vilmos adományából 200 ft, a pályamunka beküldésének határideje 1880. évi június 30-ig terjed, és ugyanezen évben tartandó XXI-ik nagygyűlésen fog a pályanyertes mű szerkesztőjének a jutalom is odaítélteni. II. Megírandó az orvosi tudomány Magyarországon fejlődésének története, a legrégibb időből a mai napig. — E pályamunkában különösen tekintetbe kell venni: mikor, miképpen népnépváljak, járványok s kiválból játkörök (himlő, mirigyes-vesz-pestis, hányáskeleves-cholera mocsárszth.) dühöngtek hazánkban, melyek az orvosi kutatásnak alapul és anyagul szolgáltak; b) miképpen jártak el a kormányfőhatal és körök elleni óvatosságok körül, mi használtak orvosi előidők és betegék gyógykezelésében, nevezetesen mielőtt koronként az orvosi gyógygyakorlat és miképpen fejlődött az a mai álláspontra, a hajdani dogmáikuskóli kezdve a legújabb életani gyógyászattól és vajon hazai orvosaink mely orvosi tanodák-öt csaláskoztak? Jutalmá: Dr. Poor Imre adományából 100 darab arany; a pályázati idő 1881-dik évi december hó 31-ig terjed. — A Balassa János nevű

